

Lustrum

Sollemnia aedificii a. D. MCMXI inaugurati

Separatum

Lustrum

Ménesi út 11–13.
Sollemnia aedificii a.D. MCMXI inaugurati

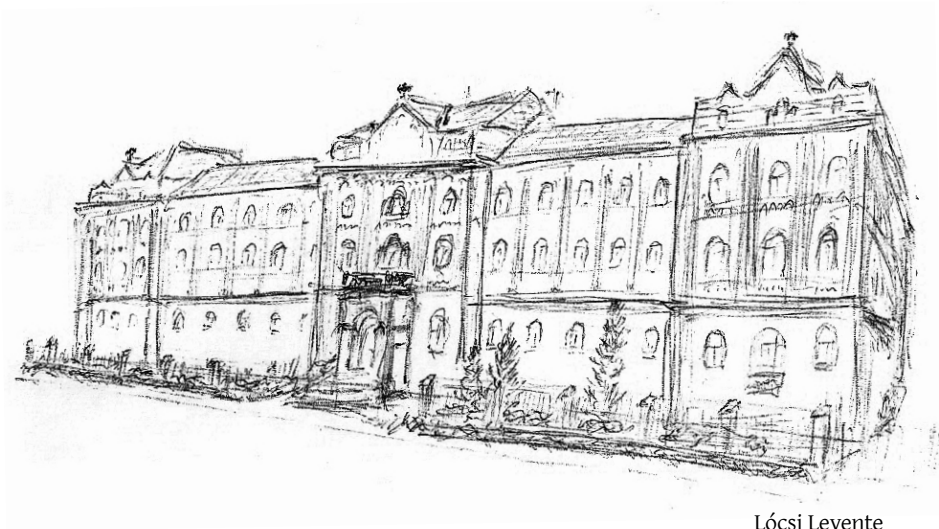
Ediderunt
László Horváth, Krisztina Laczkó, Károly Tóth,
et
András Péterffy (Appendix)

Typotex Kiadó–Eötvös Collegium
Budapest, 2011

Sumptibus NKA

nka
Nemzeti Kulturális Alap

© Auctores et compositores, 2011
ISBN 978 963 279 441 9

Lócsi Levente

Kincses János

Az Igazgató Tanács elnöke, Eötvös Loránd Kollégium

A szegedi Eötvös Loránd Kollégium létrehozását Klebelsberg Kuno, a nagyformátumú kultuszminiszter kezdeményezte. A megalapítás Bay Zoltán és Náray-Szabó István nevéhez fűződik, akik maguk is Eötvös-kollégisták voltak Budapesten. A szegedi kollégium megalakításakor közvetlen mintaként az akkor már 36 éve működő Eötvös József Collegium szolgált. A szervezők elsősorban a felvételi rendszerét, szabályzatát és működési elveit vették át, ragaszkodva az Eötvös Loránd által megfogalmazott szellemiséghez: „a Collegium feladata lesz a tanárjelöltek főiskolai tanulmányainak sikerét biztosítani, s ezért oda kell hatnia, hogy növendékeink ne csupán ismereteit gyarapítsa, hanem bennök a tudomány és műveltség iránti szeretetet felkeltse. Csak ez a tudányszeretet biztosítja a tanárnak hosszú pályáján folytonos érdeklődését, és csak annak a tanárnak tanulói haladnak igazán, aki maga is halad.”

1931-ben a Természettudományi Karon tartott értekezleten Bay Zoltán ismertette elképzeléseit, amelyeket a Kar vezetősége nagy lelkesedéssel üdvözölt, és a kollégium megkezdte működését, az első évben 9 bent lakó és 1 bejáró taggal.

A fennállásának 80 éves története során a kollégium működési körülményei változtak, de az alapelvekhez mindig szigorúan ragaszkodott a vezetés és a hallgatók is. A háború után mindkét kollégium kényszerpihenőre ítéltetett. Az újjászervezésben, valamint a kollégiumot ért támadások kivédésében kulcs szerepet játszottak a volt tagok. A nyolcvanas években folyó vitákban például a volt pesti Eötvös-kollégista Király István irodalomtörténész ma is aktuális érvekkel védelmezte a kollégiumokat: „Szükséges volna [...] az egyetemeken a hajdani Eötvös-kollégiumokhoz hasonló intézményekre: nem egyszerűen szakkollégiumokra, hanem a kiemelkedő teljesítményt nyújtó diákok kollégiómára. Ebbe az irányba kellene továbbépíteni, véleményem szerint, a jelenleg is működő szakkollégiumi rendszert.”

Az évek során kollégiumunk fokozatosan bővült, jelenleg 76 bent lakó és 20 bejáró tagunk van. Az utóbbi években az Universitas megalakulásával és a felsőoktatás kiszélesítésével az egyetem szembekerült a tömegképzés és a minőségi oktatás kettős követelményrendszerével. Ebben a helyzetben a kollégium eredeti alapelvei megerősítést kaptak, komoly szerepe van a tehetséggondozásban. Nyitottak vagyunk az egyetem összes karának hallgatói előtt, fenntartva az eredeti kiválasztási elvet, a minőség elvét. A bentmaradási feltételek teljesülését

évente ellenőrizzük, amelynek alapja a tanulmányi eredmény, a tudományos munka és a kollégiumi közösségért végzett tevékenység hármas követelménye. Kollégiumunk tudományos, kulturális, közösségi életét a háromfős Igazgató Tanács, a kollégiumi tanárokból, neves oktatókból és kutatókból álló Védnöki Kör, az öttagú Diákbizottság és három szenior irányítja.

Az egyéni munka mellett a szakmai élet a műhelyekben történik. Jelenleg hat műhely működik (biológia, bölcsész, egészség, informatika, matematika, vegyész), amelyek az egyetemi képzést kiegészítő többlettudás megszerzését, valamint a kutatásba való bekapcsolódást segítik. Emellett büszkék vagyunk a nagy hagyománnyal rendelkező, jelenleg kurzusként meghirdetett, multidiszciplináris képzést nyújtó Eötvös-estékre. A könyvtár egyidős a kollégiummal, igyekszünk folyamatosan bővíteni, ebben nagy segítséget jelent a volt tagok ajándékozása. A nyelvtanulás támogatására a hatékony kiscsoportos nyelvórák mellett berendeztünk egy nyelvi labort is.

Hallgatói kezdeményezésre folyamatosan jönnek létre kulturális és sportönképzőkörök. Csak az utóbbi évekből említve példákat: diákszínpad, kollégiumi újság, sakk-kör, bibliakör, filmklub, fotókör vagy a focicsapat.

Igen fontosnak tartjuk a kollégiumi hagyományok ápolását, és igyekszünk sokat tenni ezért. Ezt a célt szolgálják az ötévente megrendezendő találkozók, valamint az 1997-ben létrejött Baráti Kör is. A végzett kollégisták szakmai és emberi támogatást nyújtanak a jelenlegi tagoknak, valamint aktív szerepet vállalnak azok későbbi pályafutásának az alakításában. Két éve született meg az Eötvös Loránd Kollégistákért Alapítvány, amely komoly ösztöndíj formájában támogatja a hármas követelményrendszer szerint legeredményesebb kollégiumi tagokat.

Nagy hangsúlyt fektetünk a társkollégiumokkal való kapcsolattartásra. Érthető okokból ebben számunkra mindig is a legfontosabb az apaintézmény, a pesti Eötvös volt. Fennállásunk során végig megmaradt a két intézmény szellemisége, felépítése, működése közti nagyfokú hasonlóság. Nagy örömünkre a kollégiumaink közti kapcsolat az utóbbi években felerősödött, ezt nemrég intézményes formába öntöttük egy együttműködési megállapodás keretében.

Nagy tisztelettel köszöntjük a pesti Eötvöst a centenárium alkalmából, és szívből kívánjuk, hogy a jövőben is töretlenül folytassa példamutató, sikeres tevékenységét. Ezúton is megerősítjük, hogy ebbéli munkájában teljes támogatásunkra számíthat.

Tartalomjegyzék

<i>Laudationes externorum</i>	9
René Roudaut	11
François Laquièze	14
Monique Canto-Sperber	15
Salvatore Ettore	16
Andrea Ferrara	18
Chiara Faraggiana di Sarzana	21
P. J. Rhodes	23
Herwig Maehler	24
Chris Carey	26
Mike Edwards	28
Shawn Gillen	29
Nikolaus Hamm	32
Elisabeth Kornfeind	34
Leonore Peer	36
Christian Gastgeber	38
Hermann Harrauer	42
Herbert Bannert	45
Jana Grusková	46
Christine Glaßner	47
August Stahl	48
Javier Pérez Bazo	50
Alicia Gómez-Navarro	52
 <i>Laudationes Hungarorum</i>	 57
Réthy Miklós	59
Hoffmann Rózsa	61
Dux László	65
Mezey Barna	67
Szepessy Tibor	70
Hiller István	73
Keszei Ernő	74
Dezső Tamás	76
Kozma László	77

Soós Anna	79
Pintér Károly	82
Kátai Zoltán	84
Körmendy Mariann	85
Karsai György.....	87
Kincses János	90
<i>Rectores</i>	93
Conspectus	95
Gerevich Tibor: Az Eötvös Collegium története – Bartoniek Géza (1854–1930)	96
Kiss Jenő: Gombocz Zoltán életéről és munkásságáról	103
Markó Veronika: Szabó Miklós	113
Nagy János: Keresztury Dezső	126
Pál Zoltán: Lutter Tibor	132
Szijártó István: A világra nyitott ablak	136
Vekerdy József	145
Bertényi Iván: Igazgatói működésem az Eötvös József Collegiumban (1993–1996) . . .	147
Bollók János.....	149
Takács László	154
<i>Historica • Res gestae</i>	161
Gángó Gábor: Eötvös József és barátai egyetemi éveiről, különös tekintettel a politikatudományi képzésre	163
Garai Imre: A magyar középiskolai tanári szakma kialakulása	176
Tóth Magdolna: „A budai parti ígéretföldje”	203
Kovácsik Antal: Az Eötvös Collegium Ménesi úti épületének felavatása a korabeli sajtó tükrében	211
Markó Veronika: Hogyan lett az Eötvös József Collegium könyvtárából az Irodalomtudományi Intézet Eötvös Könyvtára?	220
Szójka Emese: Fülep Lajos néprajzi gyűjteménye	236
Kucsman Árpád: Kémikusok a régi Eötvös Collegiumban	272
Győri Róbert: A múlttal való tudományos leszámolás – Eötvös collegista geográfusok az 1950-es években	288
Czifrusz Márton: Helyek és pozíciók újraírása – Wallner Ernő, Lettrich Edit és a hazai szociálgeográfiai iskola viszonya Mendöl Tibor örökségéhez	312
Tóth Károly: Művészettörténészek az Eötvös Collegiumban (1896–1950).....	328
Ritoók Zsigmond: Klasszika-filológia az Eötvös Collegiumban.....	345
Kucsman Árpád – Liptay György: Eötvös-kollégisták a Fasori Gimnázium tanári karában	348
Kapitány Adrienn: Az 1950-es évek a Kollégium történetében.....	365

Marafkó László: Nagyhatalmak ugratása, avagy groteszk lapok az Eötvös Kollégium félmúltjából	378
Dénes Iván Zoltán: Diákmozgalom Budapesten 1969-ben	383
Bakos István: Emlékeim a kollégista Kilencekről	401
ifj. Arató György: „Szabadság a jelszavunk” Március 15-e az Eötvös Kollégiumban, 1955–1984	410
Szabics Imre: Az Eötvös József Collegium és az École Normale Supérieure	419
Nemes Tibor: Az Eötvös Collegium és az École Normale Supérieure közötti közvetlen kapcsolatok újraélesztése a 80-as években	428
Bubnó Hedvig: Összefoglaló a collegiumi spanyol nyelvoktatásról, 1992–2010	432
<i>Historica • Magistri</i>	435
Korompay H. János: Horváth János és az Eötvös Collegium	437
Móser Zoltán: Ha a szellem napvilága ragyog	456
Farkas Zoltán et alii: Czebe Gyula élete dokumentumokban.....	463
Szakály Sándor: Szurmay Lajos, tábornok az Eötvös Collegiumból	553
Szávai János: Gyergyai Albert és az Eötvös Collegium	563
Ress Imre: Hugo Kleinmayr és a germanisztikai oktatás megalapozása az Eötvös Collegiumban	570
Kiss Jenő: Zsirai Miklós	579
Keszthelyi Lajos: Bay Zoltán	596
Pál Zoltán: Keresztury Dezső igazgatósága az állambiztonsági megfigyelések tükrében	599
Keszthelyi Lajos: Faragó Péter	612
Farkas Zoltán: Gyóni Mátyás	617
Papp István: Kettős ügynök – Nagy Péter, Szabó Dezső és az állambiztonság.....	625
Balogh Elemér: Szász Imre versus Brusznay Árpád	638
Bottyán Gergely: Antal László és a mai magyar nyelvtudomány	643
Dörnyei Sándor: Emlékezés Tomasz úrra	648
Ifj. Tomasz Jenő: Tomasz úr és az Eötvös Collegium.....	653
<i>Memorabilia</i>	683
„Felújítani azt, ami érdemes” – Beszélgetés Elekfi Lászlóval	685
Tóth Gábor: Az idő sodrában	709
Lekli Béla: Az Eötvös Kollégium az 1956 utáni években	836
Gereben Ferenc: Egyetemi évek (1962–1967).....	838
Kósa László: Az Eötvös Kollégiumban éltem én is (1963–1967).....	861
Bakos István: Az Eötvös Kollégium autonómiaöregvései és Baráti Körének megalakítása.....	889
Galántai Ambrus: Szubjektív történelem	899

Studia Germanica 923

Balázs Sára: "Freiwillig dient der Geist":

Germanistik in der Veranstaltungsreihe des Lustrum Saeculare Collegii 925

Eve-Marie Kallen: Dezső Keresztury als Kulturvermittler und Pädagoge

und das Eötvös-Collegium 928

August Stahl: „Schlussstück”. Rilkes Sicht und Deutung des Todes 944

Frank Baron: Die Entstehung des Faust-Mythos im 16. Jahrhundert 962

Christine Glaßner: Zur handschriftlichen Überlieferung der Visiones Georgii 967

András F. Balogh: Schlacht der Stereotype in der Vngrischen

Schlacht des Jacob Vogel 975

Ilona Feld-Knapp Cathedra Magistrorum – Lehrerforschung.

Lehrer-Denken und Lehrer-Wissen 982

Géza Horváth: Elmar Tophoven, der Begründer des Europäischen

Übersetzer-Kollegiums 997

Anita Czeglédy: „Schutzmarke: der Steg.”

Interkulturalitätin Márton Kalász' Lyrik 1006

Studia Slavica 1021

Katalin Kroó: Slawistik in der Veranstaltungsreihe

des Lustrum Saeculare Collegii 1023

Urs Heftrich: Lew Tolstoi und Anton Tschechow: Zum Doppeljubiläum 2010 1025

Bettina Kaibach: Raum für Nostalgie: Steppe und Prärie in Anton Čechovs Step'

und Willa Cathers My Ántonia 1032

Wolf Schmid: Eventfulness and Context 1052

Studia Classica 1065

Tamás Mészáros: Klassische Philologie in der Veranstaltungsreihe

des Lustrum Saeculare Collegii 1067

Mike Edwards: The Application of Criticism to Textual Criticism 1069

Herwig Maehler: Pindar und die Tyrannen 1076

P. J. Rhodes: The Erxadieis inscription 1084

Artes 1093

Teleki Pál, a Collegium kurátora (1920–1941) 1095

Epikus és komikus collegiumi enumeráció 1935-ből – Közreadja: Takács László 1100

Farkas Zsuzsa: Fotótörténeti adalékok az Eötvös Collegium archív fotóiról 1119

Süle Ágnes Katalin: Az Eötvös Collegium épülete 1137

Havas László: Hadrianus mint Pseudo-Alexandros? 1146

Sántháné Gedeon Mária: Kultúraközi kommunikáció: magyarságkép az angol mint lingua franca tükrében	1156
Csuday Csaba: Az irodalom: „negatívan élni”	1161
Szlukovényi Katalin: Kollégisták, költők, korszakok: szépirodalmi hagyományok az Eötvös Collegiumban	1165
<i>Membra et alumni</i>	1179
<i>Pro patria defuncti</i>	1211
Tartalomjegyzék	1215
Appendix – Mellékletek jegyzéke	1221

Kedves Olvasó!

Önre gondoltunk, amikor a könyv előkészítésén munkálkodtunk. Kapcsolatunkat szorosabbra fűzhetjük, ha belép a *TypoKlubba*, ahonnan értesülhet új kiadványainkról, akcióinkról, programjainkról, és amelyet a www.tygotex.hu címen érhet el. Honlapunkon megismerkedhet kínálatunkkal is, egyes könyveinknél pedig új fejezeteket, bibliográfiát, hivatkozásokat találhat, illetve az esetlegesen előforduló hibák jegyzékét is letöltheti.

Kiadványaink egy része e-könyvként (is) kapható:

www.interkonyv.hu

Észrevételeiket a velemeney@tygotex.hu e-mail címen várjuk.

Kiadja az Eötvös Collegium és a Typotex Kiadó, az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

Felelős kiadó: dr. Horváth László – Votisky Zsuzsa

Tördelte: Vidumánszki László

A borítót tervezte: Tóth Norbert

Terjedelem: 85,6 (A/5) ív

Nyomta és kötötte: Séd Nyomda, Szekszárd

Felelős vezető: Katona Szilvia